

Jekamba Pol yanga Kolosik lindanjik or kayeri

¹⁻² An Pol, aposel Kraisi Jisashi anira. Avui Wasilaka an aposelik a nakmba or hishihi orhinjik anin aposelik kamari ria. An nga nakrem Jisasin hishindiya ma Timoti nga shi lihi jir yanga Kolosik linda ma jirnjik mashi kason amu kayenduwa. Jir Avui Wasilakahi mak ji naha wavu jiji mende nga Kraisi hishindiya ma jir. Jirnjik Avui Wasilakan a sawenak waprupshi orhi nga waphimbiji orhi nga or halashinak avak jihik si naka.

Kolosik linda ma Jisasin hishiowenda lir

³ Os Avui Wasilakan shi sawewa wolo ermba ermbak jirin shi hishihi orin armesarmek shi mbanda shir, or Wasilaka nihi Jisasi Kraisi Avui orhi ria. ⁴⁻⁵ Mashi jivi Jisasi Kraishi omendinga sira. Os jihik si narik ji misindiyari an-gop shi misiri sir. Mashi orhi orok rupkapshi os Avui Wasilaka jirin or hakmbaha hevenik or hundujehenda oso nga ji misiri sir. Uhundak oson ji lakwak jimu nikishinduwa. Uhunda osik os jimu Kraisi Jisasin hishindiya duwa. Uhu Avui Wasilakahi ma amber ondon wapnuku jihik ji owehe lirin armek jimu unduwa. Os erem ji undan shi misihi Avui Wasilakan armesarmek shimu mbanduwa. ⁶ Mashi jivi Kraishi oso yanga yanga amber hom si iwak ma ol mashi oson misindiya ondo olmu warje mende nga haunanawunduwa. Uwak li liyawa lihi nga osmu jivik nanduwa, os jir maifu mendek ji misihi waprupshi Avui Wasilakahi omendinga, karem yawur ji hishiyaririk os ji liyawa jiji jivik si nanda hom. ⁷ Epafra mashi jivi Jisasi

Kraishin jirin or sawerik ji misiri osa. Epafras oto Kraishi lerawun shir nga nakrem ni landa ma ri. Orin shi rupshi mendenda shir. Or jirin or jelyakmbaha lerawu Kraishin armek landa ma ri. ⁸ Uhu or nombo os Avui Wasilakahi man wapnuku jihik ji owenda mashi oson or sawerik shi misiri sir. Os erem ji unda oso Masikome Avui Wasilakahi or sauhanda hom os jimu unduwa.

Pol Kolosik lindsay Avui Wasilakan or saweri, unak or jelyanak kwambuk li sikmbahan

⁹ Os erem ji undan shi misiri wolo sishi raha ter nga ermbe ermbe jirin shi hishihi Avui Wasilakan jirnjik shi sawenda shir. Unak Masikome orhi hishiyarinda orhin jirin or hashinak hishiyarinda jihi wasilaka mendek si naka. Ushinak mbele mbelen yawur ji yarika. Unak jirin or jelyashinak os ji ukmba nor mbahanda oson avak ji hishiyarirakoka. ¹⁰ Ushinak avak os ji liyawa jihi oso Wasilakahi misokomek or heyewa jivik si nanak jirin or rupshika. Uhu avak mbele mbele lerawu jivin ji laha Avui Wasilakan ji heyekrahakoroka. Uhu orin ji heyekrahakoronda oso wasilakak si naka, karem jirnjik orin shimu sawenduwa. ¹¹ Uhu shir jirnjik orin karem shi sawenda shir. Kwambu orhi wasilaka mende orokop jirin or jelyashinak kwambuk ji sihi nomorawun mayam ji kishaha ji lika. ¹² Angop jirin or jivinahanda osik nombo jivi orhin jimu tiyanduwa. Uhu jirin or jelyanda osik orhi misokomek jivik jimu nanduwa. Unda osik kumak rupkapshi orhi os or hundujendan orhi ma ol heven orok ukruharanda orhi orok linda ondo nga nakrem lakwa jir. Uwa osik ji rupkapshihi Avui Wasilaka nihin ji hausimbausika. ¹³ Mas wolo jir nga nir nga Laulakahi siyok ni sindari nir. Hako Avui Wasilaka nirin or jivinaha nirin or

mbashirik Laulakahi siyok ni sindarin ni halaha ter jikisi orhi siyok nimu sinduwa. Jikisi orhi oto wapnuku orhik or owehe or rupshi mendenda ri. ¹⁴ Jikisi orhi oto nirin or jivinakmbaha nihi farniyik or sihi fleya hom maome orhin or haha kavakava nihin ormu yoko ermbera.

Pol lerawu os Krais landarin or saweri

¹⁵ Avui Wasilaka jikisi orhi oto Avui orhi nanda hom nanda ri. Nir Avui orhi oton ni heyenda ambu ri. Hako Krai Avui orhin or heimaha nirin mukuri ri. Avui Wasilaka mbele mbelen or u namber jikisi orhi oto angop mas nari ri. Or nashirik kuma Avui Wasilaka mbele mbelen ormu ura. Uhunda osik mbele mbele amber jikisi orhi siyok olmu sinduwa. ¹⁶ Or mbashirik jikisi orhi mbele mbele hevenik fehe nga misambik fehe nga ormu ura, ol ni heyenda nga ol ni heyenda ambu nga ormu ura. Ondo ensel kwambu ngashi nga wasimalengamba kwambu ngashi lira. Mbele mbele amber Avui Wasilaka jikisi orhin or mbashirik or urakori lir. Ushinak mbele mbele ondo amber orhi siyok li sihi orin li hausimbausikmbahan. ¹⁷ Mbele mbele ondo li na namber jikisi orhi angop masmas nari ri. Or nahanda osik mbele mbele amber olmu orhi tavakop nanduwa.

¹⁸ Or malakamak or naha siosik maifuk or sishiwak sios maome orhi hom si naha orin simu tiyanduwa. Or haha maifu mendek indiyok or usahanda osik mbele mbele amber hom or sishiwak orhi siyok sinda lir. ¹⁹ Avui Wasilaka mbele mbele wapjip hishi orhi oso jikisi orhik si na, karem or hishihi simbalesik orhik or jiwolori ri. Uhu or orhik siklayiri ri. Unda osik wapjip hishi orhi nga kwambu orhi nga jiviwavi orhi nga jikisi orhik osmu

nanduwa. ²⁰ Erem or uhu orin or halashirik miandok or haha fi orhi osmu ngorora. Erem or undari nombo orok Avui Wasilaka waplelena orhi mendek si nashihindak waphimbiji orhi osmu mbele mbele amber misambik fehenda nga hevenik fehenda nga lihik nanduwa.

²¹ Uhu jir ma er ngana. Mas wolo jir Avui Wasilakan ji halaha homek ji sihi orin wutarik ji owehe ji wapkava hisihi kavakavan undari jir. ²² Hako Kraiss miandok or hashihindak Avui Wasilaka waplelena orhi mendek si nashihindak waphimbiji orhi osmu jihik nanduwa. Erem or uhu avak jirin or larandirsashinak misokome orhik or heyewa jivi indingak ji naha musa nga nakwa ambu jir. ²³ Jir avak Avui Wasilakan er ji hishindiyaha mashi orhin ji toltambanaha kwambu indingak ji sika. Ushinak misokome orhik or heyewa jivindingak ji naha musa nga nakwa ambu jir. Las avak mbele kava las si unak os Avui Wasilaka jirin or jivinaha jirin jipjip or ukmbaha nor mbahanda mashi jivi oson ji halanda ngashi. Mashi jivi oso angop ji misihi ji tiyaha jirin jipjip or ukmbaha or mbahanda oson jimu nikishinduwa. Mashi jivi oso osmu yanga yangak si iwak ma amber limu mistakonduwu. An Pol mashi jivi oson hulaima nokopma misambik fehen amu saweyanduwa.

Pol Kolosik linda man or jelyari

²⁴ Ter nomorawun jirnjik a kishaha amu rupshinduwa. Jir sios Kraishi jir. Orin ji hishindiyaha maome orhi hom nanda jir. Nomorawu os jirin a jelyakmbaha maome anhik a kishawa Kraiss kishahanda hom os amu kishanduwa. Nomorawu oso a kishaha lerawu orhin a larakokmbaha anin or hari sira. ²⁵ Uhu sios lerawun a laha jirin a jelyaha mashi orhin amber kormbak a sawerakokmbaha

Avui Wasilaka anin ormu kamara. ²⁶ Mas wolo asama mushak mashi kaso wanyindari sir. Ushirik ma amber mbeek li misihi li yariri ambu sir. Hako ter mashi orhi oso korbak si talashihindak orhi ma amber hom limu misinduwa, os Avui Wasilaka Judama ambu jir nga or sihindanak kumak hevenik jirin armek or ukwa oson.

²⁷ Avui Wasilaka jir Judama ambu jir nga mashi os wanyindari oso korbak or mukushinak ji heyekmba hishiri ri. Ushinak orhi ma ondo erem arme mendek jirin or uri oson li heyekrahakorokmbahan. ²⁸ Uwa osik nir mashi Kraishin ma amber ni saweyanda nir. Hishiyarinda orhi orok mainkwambuk lirin ni sawe ni tolo wornanda nir. Ushinak ma amber avak Kraishi ma indingak li naha jivi mende indingak li nanak a laha ihi a mbanak orhi misokomek li sikmbahan. ²⁹ Unda osik kwambu Kraishi anin si jelyashihindak lerawu hava menden amu landuwa.

2

Jir kwambuk ji sihi haimba handambanda mashin ji mblar-naka

¹ Ji hishika, an lerawu hava menden jirin a jelyakmbaha amu landuwa. Jir yanga Kolosik linda nga ma ol yanga Laodisiak linda ondo nga ma ol fuma anhin heyenda ambu ondo nga amber jirnjik lerawun amu landuwa.

² Lerawu kason a lanak sunguwavu jihi nga lihi nga si mbornakmbaha lerawu havakavan amu landuwa. Uhu jir nga lir nga ji anarupshihi wavu namtaskop ji nakmbahan. Uhu Avui Wasilaka os or ukmbaha or mbahandari os mas wanyiri oso mainome sihin armek ji hishiyarirakokmbaha namu hishinduwa. Os or ukmba nor mbahandari mashi oso or mbashirik Kraisi or taha miandok or haha kavakava ni undan or yoko ermbenda mashi sira. ³ Kraisi ortonom

nirin or mukunak mas wanyindari mashi oson armek ni heyekrahakorokwa nir. ⁴ Las avak ma lal li taha mamblakop misiwak jivik nanda hom nanda mashin li mbaha jirin li tolmbangoshinak ji mbraharoho nombo apshamhik ji inda ngashi, karem a hishihi mashi kason jirin amu sawenduwa. ⁵ An ome mbeek jir nga nakrem ni liwa ambu nir. Hako an ermba ermbak jirin a hishinda nir. Uhu wavu namtaskop ji hishihi Kraisin kwambuk ji hishiowendan a misihi amu rupshinduwa.

Jir Kraisin nga nakrem ji sihi orhi mak ji naka

⁶ Jir angop Wasilaka Kraisin Jisasin wavu jihik ji owenda osik os or mbawa nombo hom ji tiyaka. ⁷ Uhu avak kwambu orhik ji sitambanaka, os mi nene sihi si toltangrishiwak si sitambananda hom. Uhu aka os wormbo malafuk li faleshiwak kwambuk si sinda hom Kraisin ji hishiowenda jihi oson ji halashinak Avui Wasilaka or unak wasilakak si naka. Uhu jir avak mashi jivi kas ni sawendan kwambuk ji toltambananak orin ji hishiowenda nombo jihi oso kwambuk si naka. Uhu mbele mbele jivi os jirik or undan ermba ermbak ji hishihi warje mende nga orin armesarmek ji mbaka.

⁸ Jir avak ji auheye. Las avak ma lal li taha jirin li mbafirimbashinak lirin ji tiya inda ngashi. Lir mashi os wavu lihik li hishiwan sawenda ma lir. Erem nanda ma ondo mbele mbele ol neloko avoko mas li undarin sawenda lir. Uhu lir wasi ol misambik fehe man olonda ondo kwambu lihik sawenda lir. Lir mbeek mashi Kraishin sawenda ambu lir, wahau.

⁹ Ji hishika. Kraisin mak or naha nir hom nari ri. Hako mbele mbele Avui Wasilakahikop nanda wappij hishi orhi nga kwambu orhi nga jiviwavi orhi nga osmu Kraishik

nanduwa. ¹⁰ Jir Kraishi ma jira. Uhunda osik mbele mbele jiviwavi Avui Wasilakahikop nanda osmu jihik nanduwa. Kraisi or maifuk or sishiwak ensel nga wasi-malengamba nga orhi siyok olmu sinduwa. ¹¹ Jir angop orin ji hishiowenda nombo jihi orok ma ol masamsishi lihin korohonda ondo hom nanda jir. Hako oso mbeek maomembak nembes, wahau. Wapkava hishihi mbele mbele kavan ji undan ji halaha Kraishik tari jir. Nombo oso nom masamsishin koronda nombo indinga sir. ¹² Oso fak ji layiri oso Kraisi nga ji hahanda oson osmu heimanduwa. Uhu jir Avui Wasilaka kwambu orhi orok Kraisi or mbarik or usahari oson ji hishihi ome sira, karem ji mba ji tiyanda osik kwambu orok or mbarik indik usahari jir. ¹³ Mas wolo ji wapkava hishihi kavakavan ji uhu misokome Avui Wasilakahik or heyeri ma ol hahandari hom nandari jir. Hako ter Avui Wasilaka kavakava jihi amber or laha ermbehe or ushihindak Kraisi nga nakrem jipjip jimu linduwa. ¹⁴ Lo Moseshi oso kavakava os ni undan kormbak si mukuhu karem mbandari sir, Lo amber simbalesik ji tiyaroko nahi ambu, hik ikwa jir, karem mbandari sir. Oso kavakava nihin Avui Wasilaka jekambak or kayehenda hom osmu nanduwa. Hako or mbashirik Jisas or taha ni hakuri farniyik or haha kavakava nihi ondon ormu yoko ermbera. Uhu miandok or hari osik jekamba os kavakava nihin Avui Wasilaka kayehendari oso os ormu mbroko ermbera. ¹⁵ Uri nombo orok Avui Wasilaka wasimalengamba kwambu ngashi nga mbele mbele kwambu ngashi nga nor tukru ormbeshirik kwambu lihi mendek si narin kormbak ormu mukura. Erem or ushirik ma amber li heyerik limu humblarara.

2:9: Jn 1:14,16

2:10: Ef 1:21-22

2:11: Ro 2:29

2:12: Ro 6:4

2:13: Ef 2:1,4-5

2:14: Ef 2:14-16; 1 Pi 2:24

Nir angop Krajs nga ni hahanda osik lo Moseshi siyok ni sikwa ambu nir

¹⁶ Uhunda osik avak ma lar or mba, ♦Jir ma jivi ambu jir. Jir akwan anda nombo os Moses saweshihindak ni tiyanda oson tiyanda ambu jir. Uhu Sabat wolo nga os ni tirsaha hiyawun ni unda wolo wolo nga tiyanda ambu jir, ♦karem mbawa ma oto mashi orhin ji misiwa hala. ¹⁷ Mbele mbele ol li tiyanda nombo ondo kumak nakundan men heimanda lir. Mbele mbele ondo mendek nakwa lir. Hako Krajs ortonom omendingak or naha ermba ermbak er likwa ria. ¹⁸ Os ma lal li taha li mba, ♦An sukuk a heyewa Avui Wasilaka or mbawa osik anhinjik a hakalihi enselin amu lotu unduwa, ♦karem li mbawa, avak mashi lihin ji misiwa hala. Erem mbanda ma ondo wapkava hishihi wavu lihi li hishiwan li sawehe hi lihin hauowenda lir. Las avak mashi lihin ji misindiyaha Jisasin ji tiyanda nombon ji halanda ngashi. ¹⁹ Erem nanda ma ondo mbeek Krajs nga masamtenjek nanda ambu lir. Hako Jisas ortonom maifuk or sishiwak nir orhi siyok ni sihi or nga masamtenjekop ni nanda nir. Uwa osik kwambu os Avui Wasilaka nirin or hahanda orok kwambuk ni naha nimu simbournanduwa.

²⁰ Jir angop Krajs hahandari hom hari jir. Uhu mbele mbele kava misambik fehen ji halaha orin tiyanda jir. Uhunda osik jir mbeek wasi ol misambik fehe ondo lihi siyok sinda ambu jir. Hako ter mberem ushiwak indik ji ihi wasi ondo lihi siyok ji sinda hom ji yandu? ²¹ Uhu nombo nombo ol ma misambik fehe li owendan ji tiyaha lihi siyok ji sindu? Uhu mashi os karem li mbandan ji misindiyandu? ♦Jir avak kando kandon ji tolowa hala. Kando kandon ji awa hala. Kando kandon tolokmba uwa

hala. ²² Mberem ushiwak mashi ol karem li mbandan ji tiyakmba undu? Mbele mbele ol jirin li pantlenda ondo nambek nakwa ambu lir, kolomalok mendek nakwa lir. Erem nanda nombo ondo ma misambik fehe wavu lihi li hishihi li owenda sir. Unda osik ji tiyawa hala. ²³ Hemo, nombo ol ni tiyakmba li owesawenda ondo hikri yejen ni heyewa jivik nawak ni heyenda lir. Ma ol nombo ondon tiyanda ondo hikri yejen ni heyewa wavu namtaskop li hishihi sunguwavu lihi nga li haha nombo ondon tiyanda hom ni heyenda lir. Uhu lir hafakaha hangishalinda hom ni heyenda lir. Uhu lir misokome Avui Wasilakahik jivi mendek li nakmbaha maome lihi lerawu havakavan landa hom ni heyenda lir. Uhu ma ondo karem hishinda lir, ²⁴ Ome sira. Nombo indinga tos nimu tiyanduwa, ²⁵ karem hishinda lir. Hako erem li hishihi li unda nombo lihi ondo mbeek sungu masi nihi si mbaskashiwak ni unda kava nihin yoko ermbendahik nanda ambu sir, wahau.

3

Nir angop Kraiss nga nakrem ni usahari nir

¹ Avui Wasilaka angop jirin or mbarik Kraiss nga nakrem usahari jir. Uhunda osik os kumak hevenik jip ji likunda oso nom ji hishombashioweka. Yanga orok Kraiss kwambu nga nor naha Avui Wasilakahi tapmama yok ormu linduwa. ² Uhunda osik jir ermba ermbak os kumak hevenik jip ji likunda oso nom ji hishombashioweka. Mbele mbele misambik fehendanjik ji hishombashiowewan ji hala.

³ Jir angop Kraiss nga hari jir. Ushindak ermba ermbak ji likunda oso Kraiss si naha Avui Wasilakahi yangak osmu jirin nikishinduwa. Oso kormbak si tala number. ⁴ Kraiss ortonom ermba ermbak linden nirin or hashihindak jipjip

nimu linduwa. Uhundanak kumak indik or tawa wolo, jir avak or nga ukruharanda laka Avui Wasilakahi orok likwa jira.

Nir angop ma akrik ni nahanda nir

⁵ Uwa osik jir avak mbele mbele kavakava misambik fehe ol sunguwavu jihik tasawak ji tiyandan ji tirnahalaka. Ondo karem, nokophirimbirihulatulhakanda, mbele mbele kava wavuk si usahawak kavakavak layinda, wapkava hishinda, mbele mbelenjik unda, nombo kandon amu mbanduwa. Os mbele mbelenjik unda nombo oso kava indinga sir. Haimba handambanda godin lotu unda nombo nga nakrem nanda sir. Nombo ondon er ji kumasi mendeka. ⁶ Avui Wasilaka waplelena orhi ma ol nombo ondon tiyanda ondohik si nanak kavak li nakwa wolo osmu pasir nanduwa. ⁷ Mas jir ma ol erem undari ma nga ji yaha nombo ondon tiyandari jir. ⁸ Hako ter os erem ji undari kava oson er ji tirnahalaka. Os man ji ngrianda, waplelenanda, wapkava hishinda, man maintentlembanda, mashi kavakavan mbanda ondon simbalesik ji tirnahalaka. ⁹ Jir wapkava hishinda nombon angop ji halaha wappip hishinda nombon tiyanda jir. Uwa osik jir avak jihi ambek mbafirimbawa hala. Mashi ome nom ji mbaka. ¹⁰ Avui Wasilaka angop or urik ma akri indingak nahanda jir. Unda osik ermba ermbak or hom ji naha Kraish or jirin ma akrik uhunda oton armek ji heyekrahakorokwa ri. ¹¹ Erem nirin or uhunda osik nir amber hom misokome orhik or heyewa nakrem nimu nanduwa. Mbeek apshambak ni nanda ambu nir. Judama ambu nga Judama nga, masamsishin koronda nga koronda ambu nga, mashi apsham apsham mbanda nga yanga apsham apshamhik fehenda nga, akishmakisha nga

3:5: Ro 6:6,11; Ef 4:19; 5:3-6

3:8: Ef 4:25-29; 5:4

3:9: Ef 4:22,25

3:10: Ef 4:24

malakama nga amber nakremkop ni nanda nir. Mberem ushiwak? Krais nir nga nor sishiwak nir nakremkop ni nanda nir. Uhu ma nir Kraisin hishindiyaanda nir Krais nom ni hishombashiowenda nir.

Ma anandin wapnuku jihik ji owehe lirin armek ji uka

¹² Avui Wasilaka angop jirin or kamashihindak jivik ji naha orhi mak nanda jir. Or jirin wapnuku orhik owenda ri. Unda osik ma anandin ji hishihi lirinji ji holoka. Uhu lirin ji wapjip hishihi lirin armesarmek ji uka. Uhu hi jihini ji halanak si rakaka. Man mainalok ji saweka. Uhu os ma lal jirin li kavana nahi, lirin kolomalok waplelenaha wasan ji uwa hala. Mayam ji lika. ¹³ Uhu os ma lal mbele las jirin li unak sunguwavu jiji kavak si na nahi, mayam ji lika. Uhu os mbele kava las li unak lirin ji wapkava hishihi nahi, kolok wasan ji ngriawa hala. Wasilaka kavakava jihini angop or yoko eremberi sir. Uhunda hom jir nga erema, ma ol jirin kavakavan unda ma nga ji anatavatoloho wavu jiji nga ji mba, ♦ Am nawa kava sir, ♦ karem ji mbaka.

¹⁴ Hako oso nom nembes. Jir ma anandin wapnuku jihik er nga ji oweka. Nombo os erem ji uwa oso nombo worna mende sir. Os erem ji u nahi, wavu namtaskop ji hishihi anafalikwa jir. ¹⁵ Krais waphimbiji orhi angop jirin or hari sir. Unda osik ji halanak waphimbiji orhi oso jirin si arangoshinak ji lika. Masamtenjek ji nakmbaha Avui Wasilaka jirin kamari ri. Jirin armek or undan ermba ermbak ji hishihi orin armesarmek ji mbaka. ¹⁶ Mashi Kraishin ermba ermbak ji hishihi ji tiyaka. Uhu jiji ambek mashi orhin armek ji hishiyarihi mashi orhin ji anasawehe ji anatolo worna ji sika. Jir avak sunguwavu jiji nga Avui Wasilakan armesarmek ji mbaka. Uhu hukwa

---

3:11: Ga 3:28

3:12: 1 Pi 2:9

3:13: Ef 4:2,32

3:14: Ro 13:8-10

3:15: 1 Ko 12:27; Ef 4:4; Fl 4:7

ol orin hausimbausinda ondon ji koroho Masikome orhi sauhawak ji koronda hukwan ji koroho ji lotu uka.

¹⁷ Mbele mbele ol ji uwa mashi os ji mbanda nga lerawu os ji landa nga ji halanak Wasilaka Jisas or mbahanda hom si naka. Uhu hi Wasilakahik Avui Wasilakan armesarmek ji mbaka.

Pol Kraisin hishindiyananda ma ondon or saweri

¹⁸ Nokove jirin, jir avak hula jihi siyok ji sihi mashi lihin ji misindiyaka. Erem ji uwa, misokome Wasilakahik jivik nanda sir. ¹⁹ Hulaji jirin, jir avak nokopji jihin wapnuku jihik ji owehe lirin armek ji uka. Uhu lirin kavanawa hala.

²⁰ Jikisi jirin, jir avak nijava avoko jihi mbele mbele mashi os li mbawan ermba ermbak ji misindiyaka. Wasilaka os erem ji undan rupshinda ri. ²¹ Avoko jirin, os jikisi jihin ji ngria sawewa wolo, avak havahava ji ngriambawa hala. Las avak jikisi jihi wavu lihi kavak si nanak li holoho li mba, ♦ Avui anhi warje mende nga ya ngriambaw te. Anin rupshinda ambu ri, ♦ karem li mbanda ngashi.

Pol akishmakisha nga malakama nga nor saweri

²² Akishmakisha jirin, jir malakama jihi or misambik fehe or mbawa mashin ji misihi ji tiyaka. Hako las avak jirin or rupshikmbaha men orhi misokomekop lerawun ji lakwak ji hishinan, wahau. Jir Wasilakan ji ajehe wavu mende jihi nga malakama jihi lerawu orhin armek ji laka.

²³ Lerawu os ji lawa karem ji hishi ji laka, ♦ Lerawu toso mbeek ma misambik fehehi ambu sir. Hako Wasilaka a lakmbaha or hahanda lerawu sir, ♦ karem ji hishihi ji funtlehavantlehe wavu mende jihi nga ji rupshihi ji laka. ²⁴ Kumak Wasilaka lerawu os ji landa landan or

heyehe os or ukmba or mbahanda hom wasan or hakwan angop ji heyenda sir. Os malakama jihi misambik fehe otonjik lerawun ji lawa, Wasilaka Kraisnjik lerawun os jimu landuwa. ²⁵ Hako os kavakavan ji unda nahi, avak kavakava os ji unda wasa jihin or hakwa jir. Or malakaman or heyehe, ♦Tondo malakama lir, ♦ karem mbaha wasa jivin hakwa ambu ri, wahau. Or akishmakishan or heyehe, ♦Tondo akishmakisha lir, ♦ karem mbaha wasa kavan hakwa ambu ri, wahau. Ma nir amber or heilakaila oweiweiheyehe os ni unda unda nihi orok wasan or hakwa nir.

4

¹ Malakama jirin, angop ji heyenda sir, Avui Wasilaka jihi hevenik or lihi jirin arangonda ri. Unda osik jirnjik lerawun landa man sembe ngria ji jiwa hala. Nombo worna os ji tiyanda oson ji mukunak li heyeka. Uhu lirin armek er ji uka.

Jir avak ermba ermbak Avui Wasilakan ji sawe ji yaka

² Ermba ermbak ji auheyehe yawur ji hishihi Avui Wasilakan ji saweka. Uhu orin ji sawewa wolo armesarmek jirin or undan ji hishihi orin armesarmek ji mbaka. ³ Uhu jir avak orin ji sawenak nirin or jelyashinak yanga yangak ni ihi mashi Kraishi os mas wanyiri oson ni saweka. Unda mashi oson ni sawenda nombo orok krawuk anin li oweshihindak amu sinduwa. ⁴ Jir avak anjik Avui Wasilakan ji sawenak mashi Kraishi oson nombo nombo os a sawekmba nor mbahanda hom kormbak a saweka.

⁵ Ma ol Kraisin lotu unda ambu ondo nga ji lihi yawa wolo, yawur ji hishihi ji lihi yaka. Ermba ermbak Kraisin ji tiyaha nombo oson lirin ji mukunak li heyeka. ⁶ Os

lirin mashin ji sawewa wolo, mainalok mashi jivi os man jelyanda nom ji sawenak li misika. Os erem ji sawe nahi, lir nga jirin li siliwa, avak os li siliwan armek lirin ji sawenak li misika.

Pol Tikikus nga Onesimus nga nor mbashirik Kolosik fri iri

⁷ Tikikus lerawu os a landa oson avak or sawenak ji misikwa sir. Or ni rupshinda ma ri. Or an nga nakrem Jiasin hishindiya ma ri. Uhu or Wasilaka nga masamtenjek nahanda osik orhi lerawun nakrem armek ni landa ma ri. ⁸ Os torok ni liwa liwan jirin or sawekmbaha a mbashinak jihik ikwa ri. Uhu or sawenak sunguwavu jiji avak si mbornaka. ⁹ Hako Onesimusin a mbashinak Tikikus nga ikwa vri. Or ni rupshinda ma ri. Or nakrem Jiasin ni hishiowehe kwambuk er ni sitambananda ma lar oria. Or yanga jihik fehenda ri. Frir avak mbele mbele amber tol torok nawan jirin sawekwa vria.

Pol wesambasa orhin Kolosik linda man or hari

¹⁰ Aristarkus an nga krawuk shi lihi ormu jirin wesambasanduwa. Mak, Barnabas ruwai orhi oto ormu er nga jirin wesambasanduwa. Os jirik or i nahi, jir avak ji rupshihi orin armek ji uka, os jekambak a kayehe na ormbeshirik ji heyenda hom. ¹¹ Jisas, hi yeje orhi Jastus, karem li ushanda oto nga ormu jirin wesambasanduwa. An nga nakrem lerawun landa ma lihi nindik Judama nalmingrip kando nom nakrem ni landa lir. Ma mushak Avui Wasilaka arangoshinak li sikmbaha lerawu toson nimu landuwa. Aristarkus, Mak, Jastus, ma nalmingrip kando anin li jelyawak sunguwavu anhi kwambuk osmu nanduwa.

4:6: Ef 4:29; 1 Pi 3:15   **4:7:** Ef 6:21   **4:8:** Ef 6:22   **4:9:** Fm 10-12
4:10: Ap 12:12; 13:13; 15:37-39

¹² Epafras or nga ormu jirin wesambasanduwa. Or yanga jihik fehenda ma ri. Or lerawu Jisas Kraishin landa ma ri. Or ermba ermbak jirin or hishihi jirnjik wavu orhi mende nga Avui Wasilakan sawenda ri. Unak Avui Wasilaka jirin or jelyashinak jivi mende indingak ji naha os ji ukmba or mbahandan yawur ji hishihi ji ukmbahan.

¹³ Jirin omek amu sawenduwa. Epafras oto jir nga yanga Laodisiak linda ma ondo nga yanga Hierapolisik linda ma ondo nga jirnjik lerawu hava menden ormu landuwa.

¹⁴ Dokta Luk oto ni rupshinda ma ri. Or nga Demas nga opmu jirin wesambasanduwa. ¹⁵ Wesambasa anhin yanga Laodisiak linda ma ondon ji haka. Uhu Nimfa nga aka sihik tirsaha nakrem lotu unda ma ondon wesambasa anhin er nga lirin ji haka. ¹⁶ Jekamba kason ji heyeshihi jir nga ormbeshinak Laodisiak linda ma nga li heyeka. Unak jekamba os Laodisiak a orمبرik iri oson li heyeshihi lir nga ormbeshinak jir nga ji heyeka. ¹⁷ Uhu Arkipusin karem ji sawe, ♦ Mir lerawu Wasilakahi os or hahandan avak armek larakokwam. ♦ ¹⁸ An Pol anira. Wesambasa mashi kaso anhinjik amu kayenduwa. Jir avak an krawuk a siwan ji hishawan ji hala. Hako anin ji hishihi Avui Wasilakan ji saweka. Unak anin or jelyaka. Jirnjik Avui Wasilakan a sawenak waprupshi orhi or halashinak jihik si naka. Unda kasira. Ambehoma.

Mashi Avui Wasilakahi
The New Testament in the Mende Language of Papua New
Guinea
Nupela Testamen long tokples Mende long Niugini

Copyright © 2005 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Mende

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 27 Jul 2022 from source files dated 22 Nov 2019

fb64f048-1609-51b3-bdee-648d1b3723fe